

NACIONALINĖS REGIONINĖS PLĖTROS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2022 02 11 Nr. 1AR-108
Vilnius

Posėdis vyko 2022 m. vasario 1 d. (13.00-15.05 val.) nuotoliniu būdu per „Microsoft Office“ vaizdo platformą Teams“.

Dalyviai:

Nacionalinės Regioninės plėtros tarybos (toliau – NRPT) nariai:

Skirmantas Mockevičius, Tauragės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas (toliau – Tarybos pirmininkas);

Nijolė Dirginčienė – Kauno regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkė (toliau – Tarybos pirmininko pavaduotoja);

Arnoldas Abramavičius – vidaus reikalų viceministras;

Danas Arlauskas – Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidentas;

Inga Balnanosienė – Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorė;

Nerijus Cesiulis – Alytaus regiono plėtros tarybos pirmininkas;

Antanas Černeckis – Telšių regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Sigitas Dimaitis – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų direktorius;

Egidijus Giedraitis – žemės ūkio viceministras;

Vytautas Grubliauskas – Klaipėdos regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Nikolajus Gusevas – Utenos regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Kęstutis Juknis – Lietuvos profesinės sąjungos „Sandrauga“ pirmininkas;

Janina Matuizienė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos generalinė sekretorė;

Ramūnas Navickas – Nacionalinės bendruomeninių organizacijų tarybos pirmininkas;

Edgaras Pilypaitis – Marijampolės regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Mykolas Rytis Račkauskas – Panevėžio regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Eglė Radišauskienė – Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė;

Emilis Ruželė – asociacijos „Investor’s Forum“ atstovas;

Alvydas Stulpinas – Lietuvos pramonininkų konfederacijos viceprezidentas;

Agnė Vaiciukevičiūtė – susisiekimo viceministrė;

Kęstutis Vaitukaitis – Vilniaus regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Rimas Varkulevičius – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas;

Odeta Vitkūnienė – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento direktorė;

Albinas Vilčinskas – kultūros viceministras

Artūras Visockas – Šiaulių regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas;

Roma Žakaitienė – Lietuvos savivaldybių asociacijos direktorė;

Inga Žilienė – Energetikos viceministrė;

Iš 36 NRPT narių dalyvavo 27. Kvorumas yra.

Regiono plėtros tarybų (toliau – RPT) nariai; ministerijų atstovai, savivaldybių atstovai, kartu – 64 asmenys.

Posėdžio sekretorė Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) Regioninės politikos grupės patarėja Dorota Levko.

DARBOTVARKĖ:

1. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginio plano pristatymas.
2. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymo projekto svarstymas.
3. 2021–2030 metų Aplinkos apsaugos ir klimato valdymo plėtros programos projekto svarstymas.
4. 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Sporto plėtros programos projekto svarstymas.

Tarybos pirmininkas pasveikino visus susirinkusius ir pristatė posėdžio darbotvarkę. Žemės ūkio viceministro prašymu pristatymai buvo sukeisti vietomis. Darbotvarkei buvo pritarta vienbalsiai.

Tarybos pirmininkas perdavė žodį **VRM viceministrui Arnoldui Abramavičiui**, kuris pristatė Regionų plėtros programos rengimo eigą.

1. SVARSTYTA. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginio plano (toliau – strateginis planas) **pristatymas.**

Žemės ūkio viceministras Egidijus Giedraitis pristatė Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginį planą.

(Priedamos pristatymo skaidrės)

Tarybos pirmininkas padėkojo už pristatymą ir suteikė žodį Danui Arlauskui – Lietuvos darbdavių konfederacijos (toliau – LDK) prezidentui, kurio iniciatyva klausimas buvo įtrauktas į posėdžio darbotvarkę.

LDK prezidentas Danas Arlauskas įvardijo problemą, kad naujajame Europos Sąjungos (toliau – ES) finansavimo laikotarpyje strateginiame plane nenumatomos lėšos aukštos pridėtinės vertės darbo vietų kūrimui. Danas Arlauskas pasiūlė NRPT vardu kreiptis į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją (toliau – EIM), kad tokia programa atsirastų.

Rimas Varkulevičius – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos prezidentas pabrėžė, kad Žemės ūkio viceministro pristatytoje programoje pasigedo regioninio ir globalaus konteksto. Priminė kokią pridėtinę vertę Lietuvos bendram vidaus produktui kuria maisto gamyba ir eksportas, bei paragino remti žemės ūkį ir verslus, vystomus kaime, kurie taip pat prisideda prie tvarumo.

Tarybos pirmininkas apibendrindamas Dano Arlausko ir Rimo Varkulevičiaus pasisakymus pasiūlė juos palaikyti ir NRPT vardu kreiptis į EIM dėl verslo kaimo vietovėje kūrimo finansavimo. Tarybos pirmininkas paskelbė balsavimą ir pakvietė balsuoti už pasiūlymą.

Balsavo „už“ – 17 (iš 25 dalyvavusių).

NUTARTA: NRPT vardu kreiptis į EIM dėl verslo kaimo vietovėje kūrimo finansavimo.

2. SVARSTYTA. 2. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymo projekto svarstymas.

Aplinkos viceministrė Raminta Radavičienė pristatė reformą.

(Priedamos pristatymo skaidrės)

Tarybos pirmininkas padėkojo už pristatymą ir pristatė pasiūlymą įstatymo projektui:

PROBLEMA:

Įstatymo projekte numatomas galimas viešųjų geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų tvarkomų teritorijų išplėtimas. Dėl to padidėjęs investicijų poreikis gali turėti neigiamą poveikį gyventojams tų savivaldybių, kurių įmonių tvarkomos teritorijos padidės.

PASIŪLYMAS:

Papildyti įstatymo projekto numatomo poveikio vertinimo išvadą poveikio regionų plėtrai vertinimu.

Tarybos pirmininkas pakvietė viceministrę pakomentuoti pasiūlymą.

Aplinkos viceministrė Raminta Radavičienė informavo, kad į pasiūlymą bus atsižvelgta.

Tarybos pirmininkas pakvietė NRPT narius balsuoti dėl pritarimo išvadai.

Vyko balsavimas.

Balsavo „už“ – 20 (iš 25 dalyvavusių).

NUTARTA: Išvadai pritarta.

3. SVARSTYTA. 2021–2030 metų Aplinkos apsaugos ir klimato valdymo plėtros programos (toliau – plėtros programa) projekto svarstymas

Aplinkos ministerijos ES investicijų ir ekonominių priemonių departamento direktorius Inesis Kiškis (AM ESIEPD direktorius) pristatė plėtros programos projektą.

(Pristatymo skaidrės pridedamos)

Tarybos pirmininkas padėkojo už pristatymą ir supažindino visus su apibendrintais NRPT pasiūlymais:

1. PROBLEMA:

Planuojama, kad regioninė pažangos priemonė „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ apims šias 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos (toliau – IP) veiklas: „Geriamojo vandens tiekimo tinklų plėtra ir rekonstrukcija“, „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra ir rekonstrukcija“, „Vandens gerinimo įrenginių nauja statyta/rekonstrukcija“ ir „Nuotekų valymo įrenginių nauja statyba/rekonstrukcija“. Vienas iš šios priemonės poveikio rodiklių - „6.7.4. Efektyviai veikiančių viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių dalis, procentais“. Įgyvendinant nurodytas IP veiklas neprisidedama prie šio rodiklio.

PASIŪLYMAS:

Atsisakyti regioninės pažangos priemonės „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ poveikio rodiklio „6.7.4. Efektyviai veikiančių viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių dalis, procentais“.

2. PROBLEMA:

Regioninei pažangos priemonei „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ nustatomas poveikio rodiklis „Gyventojų, aprūpinamų geriamojo vandens tiekimo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais“ ir jo siektina reikšmė iki 2030 m. – 90 proc. Šiai priemonei numatomas finansavimo šaltinis - ES fondų lėšos. Pagal 2021-2027 m. ES fondų investicijų programos projektą numatoma remti geriamojo vandens tiekimo sistemų įrengimą gyvenvietėse, turinčiose nuo 200 iki 2000 gyventojų. Atsižvelgiant į gyventojų, gyvenančių kaimiškose vietovėse, dalį, dėl numatomo investavimo teritorinio ribojimo nurodytas poveikio rodiklis sunkiai pasiekiamas.

PASIŪLYMAS:

Mažinti regioninės pažangos priemonės „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ poveikio rodiklio „Gyventojų, aprūpinamų geriamojo vandens tiekimo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais“ siektiną reikšmę.

3. PROBLEMA:

Regioninei pažangos priemonei „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“ nustatomas poveikio rodiklis „Gyventojų, aprūpinamų centralizuotai teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais“ ir jo siektina

reikšmė 2030 m. – 95 proc. Kaimiškų vietovių gyventojų būstų prijungimas prie centralizuotų nuotekų sistemų reikalautų itin didelių finansinių išteklių ir ekonomiškai nebūtų naudingas.

PASIŪLYMAS:

Sumažinti regioninės pažangos priemonės „Gyventojų, aprūpinamų centralizuotai teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais“ siektiną reikšmę.

4. PROBLEMAS:

4.1. Regioninei pažangos priemonei „Plėtoti žaliają infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ nustatoma būtinoji sąlyga „Projektai įgyvendinami urbanizuotose teritorijose, kurių gyventojų tankis yra 1500 gyventojų/km² arba didesnis ir kurių gamtinių ir antropogeninių plotų santykis yra mažesnis nei 1,5 (t. y. neatitinka optimalaus Lietuvos teritorijos žemės naudmenų plotų santykio, kurį sudaro 60 proc. natūralios naudmenos ir 40 proc. intensyvaus naudojimo antropogeninės naudmenos)“. Esant tokiai sąlygai, regioninės pažangos priemonės lėšos negalės būti investuojamos savivaldybių centruose, kurie, remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais, yra išskirti kaip lokaliniai urbanistiniai centrai.

4.2. Nėra aišku, koku informacijos šaltiniu būtų remiamasi, nustatant gamtinių ir antropogeninių plotų santykį.

PASIŪLYMAS:

Atsisakyti regioninės pažangos priemonės „Plėtoti žaliają infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ būtiniosios sąlygos „Projektai įgyvendinami urbanizuotose teritorijose, kurių gyventojų tankis yra 1500 gyventojų/km² arba didesnis ir kurių gamtinių ir antropogeninių plotų santykis yra mažesnis nei 1,5 (t. y. neatitinka optimalaus Lietuvos teritorijos žemės naudmenų plotų santykio, kurį sudaro 60 proc. natūralios naudmenos ir 40 proc. intensyvaus naudojimo antropogeninės naudmenos)“.

5. PROBLEMA:

Regioninei pažangos priemonei „Plėtoti žaliają infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ nustatoma būtinoji sąlyga „Projektais pasiekiamas žalumo indekso įrankio skaičiuoklės reikalaujamas žalumo indekso balas (nustatomas automatiškai užpildžius projekto aplinkybių skiltį)“. Nėra reglamentuota žalumo indekso apskaičiavimo tvarka.

PASIŪLYMAS:

Atsisakyti regioninės pažangos priemonės „Plėtoti žaliają infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“ būtiniosios sąlygos „Projektais pasiekiamas žalumo indekso įrankio skaičiuoklės reikalaujamas žalumo indekso balas (nustatomas automatiškai užpildžius projekto aplinkybių skiltį)“.

6. PROBLEMA:

Regioninei pažangos priemonei „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas urbanizuotas teritorijas“ nustatoma būtinoji sąlyga „Projektai įgyvendinami urbanizuotose teritorijose, kurių gyventojų tankis didesnis kaip 300 gyventojų/km²“. Esant tokiai sąlygai, regioninės pažangos priemonės lėšos negalės būti investuojamos į mažesnę gyventojų tankumą turinčias teritorijas.

PASIŪLYMAS:

Atsisakyti regioninės pažangos priemonės „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas urbanizuotas teritorijas“ būtiniosios sąlygos „Projektai įgyvendinami urbanizuotose teritorijose, kurių gyventojų tankis didesnis kaip 300 gyventojų/km²“.

AM ESIEPD direktorius Inesis Kiškis reaguodamas į pastabas atsakė, kad Aplinkos ministerijos (toliau – AM) pozicija būtų neatsisakyti rodiklio „6.7.4. Efektyviai veikiančių viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių dalis, procentais“.

Lietuvos savivaldybių asociacijos (toliau – LSA) direktorė Roma Žakaitienė paprašė pakomentuoti pastabą dėl siektinos reikšmės sumažinimo: ar yra konkretus pasiūlymas, kiek procentinių punktų reikšmė turėtų būti sumažinta.

Tarybos pirmininkas paprašė Alytaus RPT atstovo atsakyti į LSA direktorės klausimą.

Alytaus RPT administracijos direktorė Jurgita Butrimaitė atsakydama į klausimą patvirtino, kad RPT siūlo sumažinti rodiklį, tačiau dėl rodiklio sumažinimo reikšmės dydžio sprendimą turėtų priimti AM.

Marijampolės RPT kolegijos pirmininkas Edgaras Pilypaitis išreiškė nuomonę, kad nepriėmus posėdyje pristatyto Geriamojo vandens įstatymo projekto, nuostolingai veikiančios vandens tiekimo įmonės tokiomis išliks ir toliau, be to, poveikio rodiklio „6.7.4. Efektyviai veikiančių viešųjų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių dalis, procentais“ pasiekimas nebus įmanomas.

AM ESIEPD direktorius Inesis Kiškis priminė, kad poveikio rodiklio „Gyventojų, aprūpinamų centralizuotai teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais“ siektina reikšmė 2030 m. – 95 proc. bei poveikio rodiklio „Gyventojų, aprūpinamų geriamojo vandens tiekimo paslaugomis, dalis, palyginti su visais gyventojais, procentais“ siektina reikšmė iki 2030 m. – 90 proc. yra nustatytos Nacionaliniame pažangos plane, o NRPT neturi įgaliojimų keisti šio dokumento.

Marijampolės RPT kolegijos pirmininkas Edgaras Pilypaitis išreiškė susirūpinimą, kad su dabartiniu finansavimu kaimiškose savivaldybėse šių rodiklių pasiekti neįmanoma. Be to kolegijos pirmininkas priminė, kad už ankstesnių laikotarpių rodiklių nepasiekimą šiuo metu inicijuojamos pažeidimo procedūros ir išskaitos, todėl, kolegijos pirmininko nuomone, dėl šių priežasčių tolstama nuo rodiklių pasiekimo.

AM ESIEPD direktorius Inesis Kiškis paaiškino, kad finansinės korekcijos savivaldybėms buvo taikomos dėl to, kad nustatytu laiku nebuvo pasiekti rodikliai.

LSA direktorė Roma Zakaitienė atkreipė dėmesį, kad praeitame laikotarpyje visos priemonės siekiant rodiklių buvo planuojamos centralizuotai. Direktorė vylėsi, kad dabar AM bus lankstesnė ir leis individualiomis priemonėmis siekti nustatytų rodiklių. Direktorė pabrėžė, kad mažose kaimiškose gyvenvietėse rodiklio pasiekimas bus sunkiai įgyvendinamas, todėl turėtų būti nustatyta kažkokia išlyga.

Aplinkos viceministrė Raminta Radavičienė pabrėžė, kad galima diskutuoti ir ieškoti bendrų sprendimų kaip ir kokiomis priemonėmis galima pasiekti rodiklius, tačiau pakeisti jų nepavyks.

Elektrėnų komunalinio ūkio vadovas Ričardas Leckas padėkojo AM už tai, kad naujame įstatyme įvedama kainos dedamoji, kuri padės komunalinio ūkio įmonėms investuoti ir išsiversti be ES finansavimo.

Tarybos pirmininkas pakvietė NRPT narius balsavimui dėl pritarimo 1, 2, 3 išvadoms. Vyko balsavimas.

Balsavo „Už“ – 8 (iš 24 dalyvaujančių).

Antras blokas balsavimui – 4,5 ir 6 išvados.

Balsavo „Už“ – 7.

NUTARTA: Išvadoms nepritarta.

4. SVARSTYTA. 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Sporto plėtros programos projekto svarstymas.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras Linas Obcarskas pristatė plėtros programos projektą.

(Pristatymo skaidrės pridedamos)

Tarybos pirmininkas pristatė NRPT narių suformuluotas problemas ir pasiūlymus:

PROBLEMA:

Plėtros programos projekte keliami ambicingi tikslai padidinti mokinių dalyvavimą neformaliojo vaikų švietimo sporto ir kitose fizinį aktyvumą skatinančiose veiklose ir padidinti gyventojų, gaunančių pakankamai fizinio aktyvumo paslaugų savo gyvenamojoje vietoje, skaičių. Šių tikslų pasiekimas priklauso nuo savivaldybių savarankiškų funkcijų vykdymo veiksmingumo. Plėtros programoje numatytos finansinės projekcijos visiems plėtros programoje iškeltiems tikslams yra neadekvačiai mažos.

PASIŪLYMAI:

1. Padidinti plėtros programos finansavimą, kad jis būtų proporcingas plėtros programoje nurodomoms rezultato rodiklių „Mokinių dalyvavusių neformaliojo vaikų švietimo sporto ir kitose fizinių aktyvumą skatinančiose veiklose, dalis (proc.) ir „Gyventojų, gaunančių pakankamai fizinio aktyvumo paslaugų savo gyvenamojoje vietoje, dalis (proc.) reikšmėms pasiekti.
2. Padidinus plėtros programos finansavimą, nustatyti regioninę (-es) pažangos priemonę (-es), skirtą (-as) didinti mokinių dalyvavimą fizinių aktyvumą skatinančiose veiklose ir plėsti gyventojams teikiamas fizinio aktyvumo paslaugas.

LDK prezidentas Danas Arlauskas kalbėjo apie profesionalių sportininkų baigusių karjerą integravimo į darbo rinką svarbą. Pasiūlė Švietimo, mokslo ir sporto viceministrui organizuoti susitikimą, kurio metu būtų aptarta, kaip darbdaviai galėtų prisidėti prie šios programos įgyvendinimo.

Švietimo, mokslo ir sporto viceministras Linas Obcarskas padėkojo už pasiūlymą, pasidžiaugė darbdavių iniciatyva ir jai pritarė. Viceministras taip pat priminė, kad ši priemonė yra numatyta Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, tad darbdavių vizija būtų labai reikalinga, diskutuojant apie priemonės įgyvendinimą.

Tarybos pirmininkas paskelbė balsavimą už pritarimą išvadoms.

Balsavo „už“ – 16.

NUTARTA. Išvadoms pritarta.

Apibendrinamas posėdį Tarybos pirmininkas padėkojo posėdžio dalyviams už skirtą laiką ir aktyvų dalyvavimą posėdyje, ministerijoms už parengtus pranešimus.

Tarybos pirmininkas

Skirmantas Mockevičius

Posėdžio sekretorė

Dorota Levko